

Roční stáž v Dánku

Mým úkolem je vylíčit jak studentský tak obyčejný život v Dánku, kde jsem strávila jeden akademický rok v rámci programu Sokrates. Necht' je tento odkaz motivací pro ty z vás, kteří se rozhodují, zda prodloužit svá studia, a mají chuť poznat jiný kraj, mrav i lidi. Vše začalo myšlenkou, jaké to asi je studovat v zahraničí. Nastaly pochybnosti, zda budu schopna zvládnout, pochopit a porozumět přednášeným předmětům v cizím jazyce a na závěr z nich skládat zkoušku, zda se dovedu přizpůsobit zdejšímu zvyklostem a obyčejům. Avšak touha poznání něčeho nového zvítězila a tak začlo mnohahodinové vysedávání na internetu, hledání univerzity, která by vyhovovala jednak mému oboru, tak i mému zaměření. Po pár dnech hledání jsem došla k DTU- dánská technická univerzita. Následovalo zdoluhavé papírování, vyplňování různých dotazníků a žádostí.

Konečně nastal den odjezdu. Pocity byly smíšené. Člověk nevěděl, do jakého prostředí jede, co má čekat. Ještě před odjezdem jsem se spojila prostřednictvím International Office s mým Buddym- většinou dánský student, jehož úkolem je zasvětit „nováčky“ do zdejšího studentského života. Připadalo mi to užitečné, alespoň do začátků. Společně s dalšími studenty, které dostal na starosti, jsme podnikali výlety a společné akce. Tak jsem se seznámila s prvními mezinárodními studenty. Funkci Buddyho jsem velmi ocenila, zvláště, když mi hned po mém příjezdu donesl klíče od privátu, kde jsem měla bydlet. Následně jeho nezapomenutelná pomoc při hledání nového podnájmu mi hodně usnadnila začátky.

Nadešel nový týden a s ním i „introduction week“. Týden plný poznávání, her a organizačních záležitostí. Program byl velice chytře vymyšlený a propracovaný. Studenti byli zařazeni do skupin, ve kterých zůstávali celý týden. Vytvořilo se přibližně 9 skupin a každá měla svého vedoucího- dánský student z International office. Vše bylo perfektně organizováno a nikdy se nestalo, že by některá skupina neměla co na práci. Zaměstnávali nás tak skvěle, že nakonec se znali nejen lidé ve skupinách, ale i mezi nimi. Vzniklo tak mnoho přátelství a to bylo fajn. Poznali jsme studenty z různých koutů světa- Italy, Francouze, Španěly, Belgičany, Kolumbijsce, Američany. Studenti, kteří si byli navzájem sympatičtí, nakonec utvořili vlastní kruh, ve kterém se pak scházeli třeba k příjemnému posezení při večeři. To bylo náramné, protože jsme měli možnost poznat různé kuchyně a kulinářské umění našich přátel.

Po skončení týdnu plného zážitků a po uvedení nás všech do dánského studijního stylu nastal čas myslet na školu. Hned od pondělka začli všichni pěkně zostra a už se to jen hemžilo úkoly a cvičeními. První, co mě překvapilo byly vyučovací hodiny. Ty probíhají v časových intervalech od 8:00-12:00 a od 13:00-17:00. Mezitím je hodinová pauza na oběd. Přednáška neprobíhá stylem, že přednášející odříká studentům danou látku. Studenti jsou aktivně zapojováni do konverzace a jsou nuceni přemýšlet o dané věci náhodnými otázkami vyučujícího. Navíc už mají mít předstudováno na danou hodinu, aby věděli, o čem přednášející mluví, případně měli dotazy a následně byli schopni řešit početní úkoly, které jsou zadávány ve cvičeních. Co bude přednášeno se snadno doví přes intranet Campusnet, který funguje na celé univerzitě. Studenti tak veškeré informace o přednáškách, akcích či nutnou komunikaci s profesorem řeší pomocí této vnitřní sítě. Vše do detailu propracované.

Co mě zaujalo nejvíce a ze začátku velmi překvapilo bylo, že studenti oslovovali vyučujícího křestním jménem. Ač měl sebevětší postavení na akademické půdě, pro všechny to byl Torben, Pete apod. Tak jsem si jen představila, jak by to asi vypadalo u nás, kdybychom se navzájem oslovovali s profesory křestními jmény. Podle mého názoru by tím zmizela pomyslná čára úcty k vyučujícímu. Také si myslím, že je tento trend zaveden na dánské univerzitě z jediného důvodu. A to, aby studenti neměli pocit podřízenosti či se nebáli kdykoli za dotyčným zajít a poprosit o radu. Úplně jsou zde smyty věkové rozdíly či stupeň dosaženého vzdělání.

V semestru plném nasazení je příjemná týdenní pauza. Byla načasovaná zhruba do půlky semestru. My všichni mezinárodní studenti jsme ji pochopili v jejím pravém slova smyslu a většinou jsme vyrazili za poznáním-někteří do nedalekého Stockholmu, jiní zase zůstali v Dánsku, ovšem pro většinu Dánů znamená tato týdenní přestávka dostižení všech zanedbaných povinností či studování. Po týdnu přestávky se začalo kvapem blížit zkouškové období. Zkoušky se mohou skládat různě. Buď mohou probíhat formou projektu, kdy zhruba čtyřčlenná skupinka studentů dostává v průběhu semestru zadání dvou až tří projektů, na kterých pracuje, a které musí na konci odevzdat k ohodnocení. Zkouška může také probíhat stejně jako naše známá ústní forma s tím rozdílem, že se zkouší komisionálně. Další možnost složení zkoušky je stylem, že každý týden v daném kurzu je rozdáno zadání příkladů k vyřešení. Na další hodinu musí být vyřešeny a odevzdány k ohodnocení. Příští hodinu je studenti dostávají zpět s výsledným ohodnocením, na kolik procent splnili daná zadání. V konečném součtu pak musí být dosaženo více než 50% k tomu, aby byla zkouška složena. Zajímavé byly také stupně hodnocení. Hodnotit se může jednak „passed x failed“ nebo třináctistupňovou hodnotící škálou. Jak je daný kurz hodnocen je uvedeno v katalogu kurzů, ze kterého si student vybírá předměty. Tento katalog je také na intranetu.

Na zkoušky jsme se učili v univerzitní knihovně. Byl zde přístup na internet široké veřejnosti a knihy potřebné k učení jsme si objednávali také jeho prostřednictvím. Celkově přístup k počítačům byl velmi snadný. Na začátku pobytu jsme dostali studentskou kartu a na ni jsme pak, kdykoli jsme potřebovali, měli přístup do databarů. Tyto databary fungují non stop. Po celé univerzitě jich je asi sedm a jen pro představu, byly to místnosti zhruba ve velikosti střední tělocvičny plně vybavené počítači. Veškeré materiály spojené se studiem si studenti DTU mohli tisknout a kopírovat zadarmo. Nikdo nekontroloval kolik, kdy a co jste si vytiskli a okopírovali.

A jak se žije dánským studentům? Z finančního hlediska jsou podporováni především státem. Školné se pohybuje kolem 4.000DKK, a to jim stačí na pokrytí nákladů spojených se zaplacením kolejí a koupí knih potřebných pro jejich studium a vyžití. Když jsem se tak zamýšlela nad tímto systémem a zkoušela si představit, jak by fungoval asi u nás, dospěla jsem k závěru a pochybuji o tom, že by naši studenti využili obdržené peníze zrovna za účelem koupit knih potřebných pro studium či jiných pomůcek s ním spojených. Co se mi opravdu nelíbilo, byl jejich vztah k učebnicím, jejichž cena se pohybuje od 500 do 1000DKK. U nás by každý takto hodnotnou knihu opatroval jako oko v hlavě. A Dánové? Ti si do nich psali poznámky prupiskou, a když nakonec zjistili, že to špatně pochopili, tak to jednoduše přeškrtnali a napsali „hnušopisem“ vedle. A celkově, nějaká účta k věcem ať už drahým či ne, zde neexistuje. Snad je to proto, že si mohou v podstatě dovolit –hmotně-koupit vše. To byla jedna z věcí, která se mi opravdu nelíbila.

Jak bych charakterizovala Dány? Milí, ale rezervovaní. V podstatě za celou dobu mého pobytu v Dánsku jsme se stali dobrými přáteli pouze s třemi Dány. Je to snad právě tou rezervovaností, že se neradi pouštějí jen tak z ničeho nic do hovoru. Zato, když se jich člověk na něco zeptá, jsou velmi ochotní a příjemní. Pomohou za každé situace. Člověk spíše našel společnou cestu se studenty ze zahraničí. Snad i proto, že jsme společně sdíleli trable a řešili problémy každodenního života. Byli jsme v podstatě všichni na jedné lodi. Semkli jsme se a vytvořili takovou „umělou náhradní rodinu“. Pomáhali jsme si navzájem, podporovali se a ve vítězném konci se smáli společně. Bylo to moc fajn. Na konci prvního semestru jsme pak byli moc smutní, když nás někteří z nich opouštěli.

Jedním z problémů, který jsme řešili všichni mezinárodní studenti bylo ubytování. Hned po příjezdu mě šokoval pokoj, ve kterém jsem měla strávit celý zbytek pobytu v Dánsku. Byl to privát, kde v podkroví se nacházel jeden pokoj s malou kuchyňkou, do které nacpali sprchový kout. Toaletu jsme sdíleli s majitelem, který vypadal jak alkoholik a nezbuzoval moc důvěry. Později jsem se přesvědčila, že obavy nebyly na místě, ale když přijíždíte ze země, kde nemůžete nechat žádnou věc, aniž byste ji přikovali, nedůvěřujete. Věřte, že mi nevdí bojové podmínky, ale v tomhle strávit celý rok opravdu nešlo. Ulámané nohy od postele, všude plíseň, jelikož tam někde zatékalo, okna oblepené černou izolepou, aby tam nefoukalo, a to je jen pár věcí ze seznamu všeho, co bylo zničené či naoko opravené. Štěstí bylo, že zrovna ten rok bylo jedno z nejslunečnějších a nejteplejších lét za poslední roky, takže jsem ze začátku nedostatky nijak zvlášť nepocítovala. Obávala jsem se však zimy, která je v Dánsku sice mírná, ale deštivá a větrná. Situaci jsem se snažila řešit přes Accomodation office, jejíž úkolem je najít ubytování pro mezinárodní studenty. Vše se nakonec vyřešilo a já dostala naopak úplně luxusní podnájem. Problém s ubytováním jsem ovšem neměla jen já, jak jsem se později dověděla od mých přátel. Člověka to aspoň trochu povzbudí, že v tom není sám. Bohužel situace na trhu s pronájmy bytů či nemovitostí v lokalitě univerzity je taková, že Accomodation office je nucena brát i ty v horších podmínkách. Je těžké sehnat cokoli, v čem se dá normálně bydlet. A jak jsme tedy bydleli?

Většina studentů bydlela v podnájmu u starších lidí. Zkušenosti s nimi jsou různé. Někteří byli bezproblémoví jiní zase nerudní, vesměs však panovala spokojenost. K dispozici byl většinou telefon, pračka, lednička, trouba, prostě vše co je pro standardní život potřeba. Jen ti vyvolení dostali místo na kolejích. Za zmínku snad stojí malý popis, jak to tam vypadalo. Samozřejmě je jednolůžkový pokoj, vybavený přípojkou na internet, který je zadarmo. Na pokoji je koupelna a záchod. Na jednom koridoru je 10 pokojů, pro něž je společná kuchyňka, která je plně vybavena. Stůl a rohová lavice pro všech osm lidí doplňuje interiér celé místnosti. Standardním vybavením kuchyně v Dánsku je také televize, video a DVD přehrávač. Neexistuje zde žádná vrátnice ani vrátná. Koleje se nezamykají a přístup návštěvám je neomezený 24 hodin 365 dní v roce.

Studenti se stravují v místní menze, kde je však jídlo na naše poměry velmi drahé-nedotované. Dánové se sdružují v tzv. „foodclubech“, které tvoří studenti z jednoho koridoru na koleji. Každý večer vaří jeden člen foodclubu, cenu za jídlo se pak rozpočítá mezi všechny účastníky. Příště vaří jiný člen a tak se střídají dokola.

Se zahraničními studenty i s Dány jsme se domlouvali anglicky. Úřední jazyk v Dánsku je sice dánština, ale skoro každý Dán umí perfektně anglicky. Některé z nich byste těžko rozeznávali od rodilých mluvčích v anglicky mluvících zemích. Dánštinu jsem v podstatě ke svému každodennímu životu vůbec nepotřebovala z výše zmíněného důvodu. Naučila jsem se názvy potravin, pozdravy a pár slovíček potřebných k běžné komunikaci.

Fajn byla i „movie“ setkání, která jsme začali organizovat. Konala se většinou v pátek večer po škole, kdy všichni měli čas. Sešli jsme se u jednoho z přátel a sledovali jsme oblíbené filmy v angličtině na počítači. Bylo to velmi přínosné pro rozvoj angličtiny a zároveň zábavné, jelikož po skončení filmu jsme si buď vyměnili pár větama dojmy z filmu, anebo jsme rozebírali, co se toho týdne stalo ve škole. Občas jsme i na takových schůzkách plánovali výlety na víkend. Z vlastních zkušeností. Chcete-li se naučit popřípadě zdokonalit v angličtině, je lepší jet do anglicky mluvících zemí, aby se vám jazyk zapsal do podvědomí. Všichni zahraniční studenti sice anglicky uměli, problém byl však většinou s výslovností, přízvukem a správnou gramatikou. Všichni jsme si rozuměli, domluvili jsme se, ovšem se správnou angličtinou to nemělo nic společného. Pro správnou komunikaci a porozumění je třeba, abyste daný jazyk slyšeli všude

kolem sebe, začali uvažovat v řeči národa, jehož jazyk se učíte. A to se bohužel v Dánsku nenaučíte. Proto bych doporučovala tam jet už s pokročilou znalostí angličtiny.

Na začátku pobytu nám byla nabídnuta možnost navštěvovat zdarma kurz angličtiny, abychom se do ní nějak dostali. Vedl ho Američan a pod jeho vedením to bylo moc fajn. Každou hodinu jsme měli nějaký topic a na jeho téma jsme diskutovali. Gramatiku jsme probírali z knihy „English grammar in use“, kterou považuji za vynikající ke zvládnutí základního dorozumívání a pochopení anglické gramatiky. Také slovní zásoba se nám díky jeho iniciativě velmi rozšířila. Vůbec považuji za skvělou věc to, že se tento kurz pořádá.

Další anglický kurz, tentokrát kreditový, jsme si mohli vybrat už ze zmíněného katalogu kurzů nabízených univerzitou. Učinila jsem tak a opět jsem z toho byla nadšená. Tento kurz běžel pod vedením roditelého Angličana, žijícího v Dánsku. Kevin byl moc fajn a užili jsme si hodně anglického humoru. Hodiny probíhaly tak, že jsme diskutovali na různá témata a pak o nich hovořili a psali eseje. Za celý rok se museli odevzdat čtyři, které nám byly zpět ohodnocené vráceny. Musím se přiznat, že když jsem měla poprvé psát esej v angličtině, a navíc na téma „zneužití dat“, byla jsem z toho trochu mimo a nepřejte si vidět to „červené moře“, co následovalo v této opravené eseji. Avšak fajn bylo, že další hodinu, předtím, než nám to všem odevzdal zpátky, ty nejčastěji užívané chyby s náma probral. Zabralo nám to vždy aspoň hodinu, ale člověk se zdokonaloval a na příště se snažil vyvarovat stejných chyb.

Zde jsem poznala, že Dánové jsou vynikající řečníci se správnou výslovností a gramatikou, ovšem spelling byl pro ně utrpení. A recept na jejich úroveň angličtiny? Poslouchejte zprávy či filmy v jazyce, jež se chcete učit a čtete knihy v originále a zaručeně se váš jazyk nejen obohatí o slovní zásobu, ale také pozvedne na vyšší úroveň. V Dánsku, v této dnes už nutnosti ovládat cizí jazyk, hodně napomáhá sdělovací technika. V televizi běží filmy v původním znění s dánskými titulky a vysílají se pořady běžné v americké televizi. Když jsem se ptala, proč filmy nedabují, odpověděli, že z ekonomických důvodů. Je to levnější, a že jsou tak malý národ, je jich pouze 5 miliónů, že je pro ně nezbytností ovládat jazyky a to je dobrá forma, jak se je naučit. Většina z nich ovládá až 4 a to jsou mladí lidé v mém věku.

Abych pokračovala v popisu anglického kurzu, jež jsem si vybrala. Dalším přínosem pro zdokonalení angličtiny byla skutečnost, že každá dvojice měla vypracovat patnáctiminutovou prezentaci na jakékoli téma. Po ní následoval sled otázek od studentů a Kevin v závěru hodnotil celkový projev. Jaké chyby jsme udělali, jak bychom měli gestikulovat, zdali všichni pochopili, co jsme jim chtěli sdělit, zda reagujeme pohotově na kladené otázky, zda odpovídáme smysluplně a podobné. Zkouška pak probíhala stylem, že jsme napsali esej o třech listech. Někteří z nás už vypadli na této eseji z důvodu mnoha a často základních chyb. Ti šťastnější pokračovali do užšího kola, kde jsme měli naše názory, uvedené v eseji, obhájit ústně. Musím říci, že jsem se na tom necítila zas tak špatně se svou angličtinou, ale před touto zkouškou jsem se opravdu obávala. Snad bych se teď mohla zaměřit na dánský „public transport system“, který je svým způsobem výjimečný. Většina Dánů, stejně jako Švédů či Holanďanů, jezdí na kolech. Je celkem zábavné sledovat úředníky v obleku, za který byste se nemuseli stydět na žádné večerní recepci, jak si to šlapou hned po ránu do práce. Avšak nejen muži využívají tohoto šlapacího vynálezu. Můžete na nich vidět i mnoho Dánek v kostýmcích a krásných kabátech. Věřte, že kožich z lišky bych si na kolo určitě nevzala, ale tady se to tak nebere a neřeší. A proč využívá většina Dánů kolo? Doprava je totiž hodně nákladná. Například když jsem jela do centra Kodaně, bydlela jsem přibližně 10 km daleko, platila jsem 30 DKK za jednosměrnou jízdenku. I Dánům to připadá příliš a tak raději využívají vlastní síly nebo auta. Berou tady cyklistiku jako sport i třeba jako rozvíčku po ránu, když uhání do práce. Jsou to opravdoví králové silnic a předjet je nebylo snadné. Možná i z tohoto důvodu zde nepotkáte jediného obézního Dána. A pokud se domníváte, že to musí být přece hračka jezdit po placatém Dánsku, tak jste na velkém omylu. Sami Dánové

říkají, že povrch Dánska je velmi členitý. Nejednou se i tak zdatní borci, jako jsou právě Dáni, zapotí do kopečka. Bez přehazovačky daleko nedojedete, skončíte pod kopcem.

Musím ovšem podotknout, že pokud vám opravdu nezbude nic jiného, než využít městské dopravy, rozhodně na ten zážitek z pohodlné jízdy nezapomenete. Hlavně železniční doprava mě uchvátila. Vlaky přijíždějí a odjíždějí na minutu přesně. Pohodlí ve vlaku vám zaručí příjemná semišová sedačka, kde si, pro vaše pohodlí, můžete zapnout do sluchátek muziku. Všude je čisto, uklizeno. Jízda na černo se nevyplácí.

Nejvíce nás všechny v Kodani dostalo řízené metro bez řidiče. V novém moderním metru jste poznali turisty okamžitě, protože většina sledovala tunel, kterým jsme projížděli, z řidičovy pozice. Byl to nezapomenutelný zážitek.

A s čím dalším se ještě můžete v Kodani setkat? Jako v hlavním městě. Hodně značkových obchodů, vyhlášených hospůdek, restaurací. Příjemné je posezení v přístavu Nyhavn. Kdo byl někdy v Amsterdamu, tak určitě zná vodní kanálový systém, kde se každý den můžete setkat s množstvím exkurzních lodí. Něco podobného je v Kodani. Takovou projížďku pro nás připravili i organizátoři Introduction weeku. Byla to jízda spleťmi kanály, kde se mnohokrát ukázalo řidičovo umění zacházet s lodí. Kanály jsou vystavěny tak, aby z nich bylo přehledně vidět na všechna významná místa, budovy či památky v Kodani.

Velmi mě v Kodani překvapila lodní městská doprava. Chcete se rychle dostat z jednoho břehu na druhý? Není nic snadnějšího, než si stoupnout na zastávku do přístavu a čekat na městskou hromadnou loď, která vás dopraví na místo určení.

Závěrem by stálo za zmínku, jaké je v Dánsku uplatnění v oboru po dokončení studií.

Zaprvé se zde předpokládá, že v oboru, který jste si vybrali, chcete v budoucnu pracovat.

V pátém ročníku mají studenti vyhrazen celý druhý semestr na diplomovou práci. Najdou si téma, či se poradí s někým, kdo je v tom či onom oboru, o který má student zájem, kompetentní. Na tuto závěrečnou práci je zde kladen velký důraz. Dbá se na preciznost. Problém častokrát nemusí být nijak zvlášť složitý, ale musí být propracován do detailů a je časově velmi náročný. Studenti musí práci většinou obhájit před širokou veřejností za spolupráce počítače, jež zde každý považuje za nezbytnost. Představte si to asi tak, jako byste na nějaké konferenci měli za úkol přítomné seznámit s problémem, který řešíte. Můžete se dočkat otázek z publika, většinou však kladou otázky přítomní zainteresovaní profesoři. Zahraniční studenti, kteří pracovali na diplomové práci v Dánsku měli většinou problémy s takovouto formou obhajoby. Tréma před publikem, špatné vyjadřování, nepropracování problému a podobně. Dánové jsou na tuto zkoušku v postatě připravování celé své studium. V daných kurzech, které absolvují v průběhu pětiletého studia, dostávají za úkol prezentace na daná témata, která pak prezentují před svými spolužáky z kurzu. Každá prezentace musí být zhruba na půl hodiny. V závěru pak student musí být schopen odpovědět na dotazy spolužáků. Následně je vyučujícím ohodnocen a jsou mu vytknuty nedostatky, jichž se dopustil, a kterých by se měl příště vyvarovat. Myslím si, že je to vynikající forma, jak studenta připravit, aby byl schopen pohotově reagovat na řešené problémy nejen ve školních lavicích, při obhajobě, ale následně i v budoucím zaměstnání.

A jak si dánský student hledá práci?

Většina studentů se snaží o to, aby už v rámci diplomové práce pracovali pro nějakou „company“, která má zájem na vyřešení problému, který je zadáním studentovy diplomové práce. Hodně firem je v tomto ohledu flexibilní a vychází studentům vstříc. Je to pro ně v postatě levný výzkum a pokud vidí, že student je opravdu schopný a práce v oboru ho baví, okamžitě po studiích má možnost v dané firmě pracovat. To je něco úžasného. Navíc studentům jsou za témata diplomových prací zadávány aktuální problémy a věci, které momentálně hýbou světem, takže se nemůže stát, že student dostane jako práci téma, které už někdy před ním bylo zadáno.

Nemalý podíl na realizaci diplomové práce mají finanční dotace jak ze strany státu, tak ze strany firem. Dánský student tedy vůbec neřeší problém nedostatku equipmentů k realizaci experimentu.

A co dodat na závěr? Jeďte a poznejte to vše sami. Mohu zde líčit prostředí a zážitky, ale nic vám nedá tolik, co osobní poznání a prožití všech výše popsaných věcí. Cílem mé práce bylo aspoň nastínit a přiblížit vám život v Dánsku, motivovat ty z vás, kteří váháte a jste stále nerozhodní. Pojala jsem tuto práci jak z pohledu studenta na univerzitu, tak z pohledu obyčejného člověka, který poznal jiný kraj. Vždyť je škoda nevyužít takové nabídky, která se nám naskýtá. Kolik studentů by rádo vyjelo do zahraničí z jiných fakult, avšak z důvodu malého počtu míst jim to není dopřáno. Vemte to i tak, že je vám v postatě darován a placen ještě jeden rok studia navíc, kde nemůžete nic ztratit, jen získat, a to nejen přínosné zkušenosti v oboru, vyzkoušet si něco prakticky, ale také oprášit či obohatit jazykové znalosti, poznat nové přátele, jiný systém a mentalitu lidí té země. Hoděte všechny pochybnosti za hlavu, žádný učený z nebe nespadl a odvážnému štěstí přeje. Věřte, že nabyté zkušenosti, které načerpáte, i kdyby nesouvisely se školou, nejen, že vám nikdo nemezme, ale budou vám i započteny do vašeho budoucího povolání. Mě osobně rok strávený v Dánsku obohatil moc.

Děkuji vedoucímu katedry optiky profesoru Hradilovi za neocenitelnou pomoc při vyřizování všech formalit potřebných k tomu, abych vůbec někam mohla jet. Děkuji i jménem Jiřího Janouška, který měl to štěstí a svými znalostmi přesvědčil tamější profesory o svých schopnostech, že nadále pokračuje ve studiu na DTU jako řádný dánský student.